

F a c t s
omkring en forsvarsministers skandale.

Jeg er født i Norge af norske forældre 5/8-1903, har gået i skole i de 3 skandinaviske lande. Det hævdede mig tidligt op over hjemmefødningsens snæversyn, gjorde mig til en Nordens søn og lærte mig at se på det nationale som noget upolitisk, naturbestemt og medfødt, som den enkelte hverken kan prale med selv eller dadle andre for. Det nationale begreb er for mig lige så helligt og ukrænkeligt som menneskets religiøse opfattelse. Samfundsmæssigt er jeg tilhænger af et system, der sikrer hver enkelt mulighed for en placering efter evne, anlag og uddannelse under videst mulige hensyntagen til andre. Politisk er jeg tilhænger af folkestyre, hvor politikere med ansvar overfor folket for begrænsede tidsrum tildes myndighed indenfor statens styrelse. Hver menneske sikres under ansvar frihed til at tænke, tro og tale (skrive). Jeg er modstander af enhver form for ensretning og angreb på den private ejendomsret. Jeg er derfor heller ikke tilhænger af den såkaldt "fuldkomne" socialisme med socialisering eller nationalisering af produktionsmidler, to ord, der dækker samme begreb. Men jeg er lige så stor modstander af den tøjlesløse frihed til at udnytte og udbytte sine medmennesker. En mellemtung mellem "fuldendt" socialisme og tøjlesløs liberalismes synes for mig at være løsningen, d.v.s. adgang til at skabe sig kapital under kontrol, idet det frie initiativ efter min opfattelse er sundere end udviklingen af samfund med statsfunktionærer.

I min gymnasietid i Norge og Danmark (jeg er student fra Odense Katedral-skole) efter 1. Verdenskrig modnedes tanken og ønsket om et Europas Forenede Stater, om muligt inklusive Rusland, hvor de enkelte staters udenrigspolitik naturnødvendigt måtte blive en slags kommunalpolitik i den europæiske sammenhæng. Europas Forenede Stater måtte have fælles udenrigspolitik og forsvar, fælles mønt og ingen toldgrænser med en vis regulering af produktion efter behov og naturlighed. Jeg havde nok forståelse for den russiske socialt betonedede revolution, men aldrig for den kommunistiske minoritetsgruppe, der under udnyttelse af den almindelige forvirring satte sig på revolutionen og i bevidstheden om egen ufuldkommenhed i fejt angst fortsatte udryddelsen af selvstændigt tænkende, troende, talende (skrivende) intelligenser og frie naturer. Det gjorde mig til uforsonlig modstander af den russiske verdenskommunisme og "fuldendte" demokrati, der gennem vold og terror vil styrte bestående samfundsformer og påtvinge alle nationer den russiske opfattelse af samfundets indretning. Om verden engang skal kunne smelte sammen til en helhed, anser jeg for det første for en utopi, og det ligger i hvert fald gemt i en fjern fremtid og uden for dagens strid. Som modstander af verdenskommunismens nivelleringsprincip og hadefuldhed mod anderledes tænkende, troende og talende tog jeg som frivillig under de 2. Verdenskrig våben i hånden og ærlig kamp på liv og død og må - sans comparaison i øvrigt - have samme ret som af Churchilli hævdede til at vælge mine allierede i denne kamp. Som verdenskommunismens ærlige modstander har jeg efter min mening større ret til at udtale mig om såvel goder som ondt ved kommunismen end dens lukne allierede og medløbere bl.a. her i landet, der i den seneste tid netop her har taget dens ensretningsprincip op gennem mishandlingen af de 5 officerselever, oberst Johansen og general Nørresø, hvad der var et typisk forsøg på at knække selvstændighed, tros- og bevægelsesfrihed for fredelige borgere, og som kun kan tjene verdenskommunistiske, nivellerende og nihilistiske formål, ensretningsforsøg, som hverken Stalin eller Hitler kunne have gjort bedre, - og som med alle til rådighed stående legale midler bør bekæmpes, deraf vestens folk ikke skal bukke under for den socialistiske verdenskommunisme, som betegnende nok den socialdemokratiske regering herhjemme gjorde sig til talsmand for, og som tydeligt viser socialdemokratiets konsekvens: Verdenskommunismen, hvis hævrende repræsentanter kun bekæmpes for at socialdemokraterne selv skal kunne komme til til sin tid.

Under Vinterkrigen i sin tid ønskede jeg straks at melde mig som frivilli

men fik at vide, at det var uønsket og forbudt, i hvert fald til at begynde med. De, der alligevel rømte, blev ved hjemkomsten idømt 3 ugers kvarterarrest arbitrært og til trods for den lovovertrædelse, de havde gjort sig skyldige i, genindsat i deres stillinger med deres fulde rettigheder, og blev mod gældende bestemmelser betragtet som havende været uden for nummer og dette til trods alligevel forfremmet inden forløbet af 3 år. Det frivillige korps, der senere blev tilladt opstillet uden dog at komme til indsats, blev fejret ved hjemkomsten, måske under inspiration af kommende begivenheder i vente.

Min onkel, Georg Lærum, m. familie, måtte flygte fra fædrene gods i Riga i 1940 for de indrykkende kommunistiske tropper, hvad millioner senere har gjort og stadig gør fra de af kommunister besatte områder.

Den 8.9.41 udmeldte jeg mig af DNSAP efter uoverensstemmelse med ledelsen og har ikke senere været medlem af noget politisk parti.

I logisk konsekvens af min europæiske indstilling og modstand mod verdenskommunismen fulgte jeg som partiløs officer danske myndigheders alvorligt mente skrivelse til afdelinger m.fl. af 8/7-41, hvorefter det tillodes bl. a. enhver dansk officer at melde sig frivilligt til tysk krigstjeneste. Jeg rådførte mig først med Krigsministeriet, hvor min fhv. ven og klassekammerat, nuværende oberst P V Hammershøj, l.kontor, på mit spørgsmål om betimeligheden af at melde sig til frivillig tysk krigstjeneste svarede, at jo flere, der meldte sig, des bedre for det danske folk efter regeringens mening. Hammershøjs loyalitet og oprigtighed havde jeg med mit indgående kendskab til hans karakter absolut ingen grund til at betvivle, og han kendte mig desuden så godt, at han meget let kunne have fortalt mig, hvis det - som senere hævded - skulle være uønsket fra regeringens side, at nogen meldte sig. Fhv. stats- og udenrigsminister Erik Scavenius har sidenhen bekræftet, at tilladelserne var alvorligt nok mente. I tillid til danske myndigheders ord indsendte jeg ansøgning ad tjenestevejen til H M Kongen med følgende ordlyd:

Til

K o n g e n.

Undertegnede ansøger allerunderdanigst om tilladelse til at træde uden for nummer indtil videre fra den 24/2-1943 at regne.

Som grund for min ansøgning skal jeg anføre, at jeg i overensstemmelse med min overbevisning agter at deltage som frivillig i kampen mod kommunismen.

Jeg erklærer mig villig til i tilfælde af mobilisering eller en sikringsstyrkes formering at stille mig til rådighed efter Krigsministeriets bestemmelse.

Allerunderdanigst,
sign. Lærum.

Svaret på denne ansøgning fik jeg telefonisk og bragtes i Kundgørelse for Hæren 1.3.43 og ligeledes i Statstidende:

"Hans Majestæt Kongen har resolveret som følger under den 24/2-1943:

Kaptajn af Hærens Flyvertropper, Erik Kristian Schive Lærum, eskadrillechef ved Sjællandske Flyverafdeling, sættes efter egen begæring uden for nummer indtil videre."

For denne min tillid til danske myndigheders ord idømtes jeg 4 års fængsel. Jeg ønsker at slå fast, at jeg IKKE var i krig for tyskerne blå øjnes skyld, hvad næppe nogen frivillig soldat var, men fordi en verdenskommunistisk sejr ville gå ud over Norden. Da man i politiforhørene efter krigen bebrejdede mig at være gået tyskernes arinder, som clicheen jo lød, bragte jeg mine plageånder til taushed ved at fortælle dem, at det i virkeligheden var tyskerne, der gik mine arinder mod øst, fordi mine landsmænd ikke øjnedes faren. Oven på den salut lod man mig i fred med en bemærkning om, at ma

3
"Jok skulle trække gifttænderne ud på mig". Da jeg herpå viste min af danske frihedskæmpere laderede mund, tav man. Jeg forbød min forsvarer at omtale de legemlige mishandlinger, jeg havde været ude for. Jeg blev kun afhørt een gang om min krigsdeltagelse.

Da jeg første gang blev opsøgt af min oprindeligt beskikkede forsvarer, nu afdøde O.R.S. Peter Sandholt, diskuterede jeg det lovstridige i at holde mig og andre indesperret. Han bemærkede hertil, at der "jo for tiden var revolutionslignende tilstande i landet og at ingen turde gøre noget mod den bevåbnede modstandsbevægelse, der truede rigsdagen til at vedtage de love, hvorefter jeg og andre skulle dømmes. Jeg hævdede, at vi soldater dog var gået i krig med officiel tilladelse, jeg selv efter først at have rådført mig med Krgm. og derfor regnede med, at i hvert fald Landsret og under alle omstændigheder Højesteret ville frifinde mig, da det til den tid vel havde trukket sig i lave igen. Sandholt svarede mig herpå noget, der brændte sig ind i min hukommelse, hvor det bliver til min dødsdag:

"Kære lærer, jeg har desværre et langt livs erfaring for, at man ikke kan stole på de danske domstole. De dømmes som vinden blæser. Sådan gik det under majoratssagerne i sin tid, sådan går det også nu." Hvorefter han slog opgivende ud med begge hænder og rystede sit gamle hoved.

At jeg af familiære og andre grunde for øvrigt har haft tyske sympatier lige fra afslutningen af 1. Verdenskrig, erkender jeg og fortsætter jeg med at have. Og når nu Danmark er på vej ind i et allianceforhold med Tyskland, som jeg frivilligt og af fremsyn var det under 2. Verdenskrig, ser jeg roligt på hadefuldheden mod mig og andre og er parat til at tage konsekvensen af min indstilling nu som i rædselsperioden efter 5.5.45.

Efter hjemkomsten fra fængslet har jeg læst og hørt om danske myndigheders opfordring til befolkningen om at "tage vel imod de politiske fanger og lade dem vejen tilbage til samfundet." Heri så jeg en slags indrømmelse af fejltagelsen i 1945 og stolede påny på danske myndigheders ord, især da man påstod at have straffet mig, fordi man "havde været tvunget til at give mig lov til at melde mig til tysk krigstjeneste!", en myte, Scavenius havde taget livet af.

Da jeg i 1952 havde fuldenendt min bog om "Krigsforberedelser og Krigens Forløb", sendte jeg den til nogle tidligere officerskammerater i håb om, at man ville give mig en udtalelse om dens militære værdi. Flere svarede mig og roste mig for saglighed. Kun et hovedstadsblad anvendte den sædvanlige rabiate cliché om nazisme for og nazisme bag, men måtte dog indrømme, at bogen er velskrevet og i hele afsnit interessant skildring, at mine anskuelser og from lå på linje med englænderen captain Liddell Hart m.fl., og at jeg "jo engang havde været en dygtig officer."

Jeg har tilladt mig at opfatte den inødekommehed og interesse, jeg fandt hos visse officerskammerater af alle grader som deres fortolkning af opfordringen til at "lette de politiske fanger vejen tilbage til samfundet", d.v.s. ophøre med den politiske forfølgelse af mig og andre. Jeg har end ikke i min vildeste fantasi kunnet forestille mig, at det skulle kunne være forbundet med embedsfortabelse at befatte sig med mig. At de selvsamme myndigheder, der har opfordret til at "lette de politiske fanger vejen tilbage til samfundet" ikke alene fortsætter med at forfølge mig og andre, men udvider forfølgelsen til at gælde dem, der af den ene eller anden årsag søger os for, som i dette tilfælde, at hørte nogle dyrekøbte erfaringer fra min aktive deltagelse i 2. Verdenskrig, taler for sig selv om kvaliteten hos disse myndigheder. Deres adfærd kan her under ingen form skydes ind under begrebet "følkestemning", især ikke da tidligere modstandsfolk var blandt de 7 elever og officersskolens chef, der vidste besked med elevernes besøg hos mig, selv også var frihedskæmper.

Da jeg for over 1 år siden modtog henvendelse fra en officerselev om oplysninger om danske soldaters indsats på østfronten, som han skulle holde foredrag om i klassen, spurgte jeg, hvem der havde stillet ham den opgave. Da han svarede, at det var selvalgt emne og jeg herpå spurgte, om det var accepteret af skolen, svarede han bekræftende, at de måtte da tale om hvad

ville. Under hensyn hertil og med baggrund i danske myndigheders udtalelser svarede jeg uden betænkning ja og bad ham til gengæld fortælle mig, hvordan mine rent saglige, militære betragtninger og fremhævelse af den danske soldats ypperlige egenskaber på slagmarken blev modtaget. Det gjorde altså det indtryk, at flere og ikke de mindst opvakte ønskede at høre mere om militære oplevelser og erfaringer.

Det er en menneskelig pligt og trang hos mig, dels at fortælle sandheden om mine faldne og overlevende kammerater, dels min danske ret at lade den ungdom, der engang skal træde i mine og andres fodspor under alvorlige forhold (jeg har selv sønner, der måske engang skal være danske soldater), få andel i den viden og de erfaringer, jeg ligger inde med, og som jeg ved, englændere og amerikanere i høj grad søger at få kendskab til gennem at trække de slagne ss- og værnemagtsofficerer til sig til foredrag om erfaringer i kampforhold mod øst.

Både general Nørressø og oberst Johansen har udtalt, at de mente, det kunne være af militær værdi at høre på mig, og når de 5 elever ved afskeden fra hæren af den afgående chef fik at vide, at de efter hans mening intet forkert havde gjort, for det andet af ham ansås for de bedst egnede til at være faste befalingsmænd i hæren, har der vel været noget om, at det har været af værdi at høre på mig.

Personlig har jeg i mit ufrivilligt påtvungne otium været lykkelig over at kunne beskæftige mig med militære problemer for en kreds af videbegærlige officerer, og jeg har aldrig misbragt deres interesse og tillid til nogen form for politisk propaganda, der lå ganske uden for emnet. For denne min hjælpsomme virksomhed er jeg blevet skreget ud i pressen som nazistisk provokatør med en utilbørlig hentydning til den for øvrigt retsstridige dom, der er overgået mig, især i den presse og af de politiske kredse, der aldrig nogensinde har været positivt indstillet overfor vort forsvar, socialdemokratiet indbefattet, thi det har ved sin holdning tydeligt dokumenteret, at det kun er ufrivillig medløber, der formentlig ved første og bedste lejlighed med koldt blod ofrer vort forsvar. Efter den konsekvens, mine bestræbelser har fået, er jeg blevet endnu mere skeptisk overfor den nuværende regerings alvorlige vilje til forsvar i den urolige verden, den selv har været med til at skabe. Og jeg føler mig sorgbetyngt over den umenneskelige hed, hvormed man har behandlet dem, der i tråd med danske myndigheders påbud om at dygtiggøre sig til deres militære gerning i særdeleshed og til befolkningen i almindelighed om at "lette de politiske fanger vejen tilbage til samfundet", har vist mig og andre interesse og inødekommehed. Konsekvensen af det officielle Danmarks besynderlige holdning i denne sag er, at jeg og andre skal betragtes som en pariakaste. Selv om de fleste fornuftige mennesker - også frihedskæmpere - tager afstand herfra, må jeg advare de officielle danske myndigheder mod dette flagrante brud på menneskerettigheder og meget andet. Det er ikke egnet til at skabe ro om et tungt spørgsmål i nyere tid.

Jeg fremkalder i erindringen, hvad en frihedskæmper, der overværede min "sag" i Østre Landsret, bad min kone sige til mig:

"Jeg beundrer hans idealisme, hans ro og værdighed. DET har aldrig været frihedsbevægelsens mening, hvad der er overgået Deres mand idag. (Jeg fik 8 år her). MEN DET KAN DE TAKKE PRESSEN FOR. Jeg skammer mig over at have været frihedskæmper, jeg skammer mig over at være dansk. Af 100 frihedskæmpere er der intet ved de 90. Hvis jeg gjorde, som jeg havde lyst, tog jeg den pistol, jeg har lov til at bære som frihedskæmper, og skød det rak der har vedtaget de love, hvorefter Deres mand er blevet dømt idag. TAK OGSÅ PRESSEN FOR DET!"

Men - han var kun en "lille" frihedskæmper og blandt dem, der gik hjem den 5/5.45, da han så, hvor det bar hen. Dog var det en trøst at tage de ord med ind bag fængslets mure, da porten lukkede sig efter mig og skilte mig fra en lykkelig fortid og sendte mig ind til en grå fremtid, ikke i selve fængslet, hvor man behandlede mig hjælpsomt, human og taktfuldt, men til tiden, der fulgte efter løsladelsen.

nu Danmark anbefalede Tysklands optagelse i NATO og dermed i det vestallierede forsvarssystem, så jeg - der stod midt i den private undervisning videbegærlige elever - en lysning forude for fornuftens tilbagevendende og blev dagen efter vedtagelsen følgende brev den 24/10-54 til stats-, udenrigs-, forsvarsminister og forsvarschef:

"Man har igår i Paris vedtaget med Danmarks tilslutning at optage Tyskland i det fælles vestallierede forsvar og NATO.

Man har tildelt den øverstkommanderende for vestalliancens samlede styrker udvidede beføjelser m.h.t. anvendelsen af forsvarets styrker.

Disse forhold er tilfredsstillende for mine gamle soldaterkammerater og mig fra den finske Vinterkrig og 2. Verdenskrig og indeholder i realiteten en tilkendegivelse af, at den vel navnlig fra kommunistisk side fremkaldte opfattelse fra 1945 og fremefter burde være undgået.

Jeg erklærer mig derfor villig til at stille min person og mine erfaringer til disposition for det fælles forsvar, idet jeg selvfølgelig går ud fra, at der tildeles mig en opgave og stilling svarende til min anciennitet, høje uddannelse og mine krigserfaringer.

Arbødigst
Erik Lørum"

Til forsvarschefen skrev jeg navnlig i fuld tillid til at skulle møde forståelse. Han har selv mistet en søn i kampene i Korea som frivillig i en udenlandsk magts hær iført dennes uniform mod den samme fjende, som jeg og mine kammerater i fremsyn og trodsende personlig magelighed og hensyn sammen med en os venligssindet magt med officiel dansk tilladelse i den fremmede magts uniform bekæmpede under 2. Verdenskrig. Vi repræsenterede politisk en heterogen flok, men var alle enige om at måtte bekæmpe den verdenskommunisme, der også har krævet sit offer af forsvarschefen. Min egen ældste søn er indrulleret i den amerikanske hær. Han forlod Danmark efter 2. Verdenskrigs ophør, bl.a. fordi han ikke kunne finde sig tilrette under de nye, forfærdelige forhold, der bragte hans far i fængsel.

Jeg mødte en ny skuffelse. Jeg modtog intet svar. Men 5 uger senere forstod jeg gennem udfaldene mod de 5 elever, oberst Johansen og general Nørresø, at jeg og andre skal betragtes som pariaer, hvem det er farligt at omgås. Jeg kan ikke se rettere, end at der bag disse drastiske forholdsregler lurer en besynderlig angst for billigt skind. Hr. Rasmus Hansen med følge og bagmand kan være rolige. De forløbne år har vist verden, at jeg og mine frontkammerater er alt andet end de forbrydere, man har prøvet at bilde folk ind. Hædfeuldheden rakte trods alt kun til 4 års fængsel for mit vedkommende skønt hr. Rasmus Hansen og andre har været villige til at sælge mit liv.

Hr. Rasmus Hansen og andre kan være uden frygt for deres skind. Men de vil sammen med alle dem, der forrædte mine frontkammerater og mig, falde på deres onde gerninger og stødes ud i den ubemærkede, der var tiltænkt mig og andre. Her vil de få lov til at vise, om de er i besiddelse af samme ukuelige vilje, evne og mod til at hævde sig, som mine kammerater og jeg har kunnet det. Hemmeligheden ved os er bare den, at vi har god samvittighed og ikke viser smålig hadefuldhed på linje med vore fjender.

Der er grund til at advare mod den nye form for klassedeling, der gennem forsvarsministeren med følge og bagmand er ved at tage form, nemlig den af angst dikterede hadefulde politiske klassedeling, der gør bjergets modstandere til pariaer. Det er jo det, de såkaldte demokrater har hævdet at kæmpe imod, politisk klassedeling med forgølgelser, som man har haft så travlt med at skyde Stalin og Hitler i skoene, men som nu forsvarsministerne på mærkelig vis har taget op og kædet i Danmark. Det er et fingerpeg om, at socialdemokratiets konsekvens er verdenskommunismen. Den tøjesløse liberalisme blev forløberen for socialismen, der altså på sin side blev forløber for verdenskommunismen.

Vel er det sandt, at der er begået grusomheder og fejl i 2. Verdenskrig, men på begge sider af fronterne. Forsvarsministeren med følge og bagmand synes ved deres neuroitsk prægede, til hysteri grænsende adfærd at skulle skjule

ne fejl bag forfølgelsens fejge skjold. For jeg har ført kommando under 2. Verdenskrig, har der aldrig været øvet vold og terror. Det bekæmper jeg overalt, hvor det optræder, idag hos de samme mennesker, der med graden i halsen under og efter krigen talte højt om de umistelige, ukrænkelige menneskerettigheder, men som nu i november-december 1954 i vort eget lille land med fornyet styrke har rettet unyrlige angreb på fredelige borgere, hvilket fejer grunden bort under tilliden til det danske socialdemokratis ærlighed og sunde omdømme, i første række under forsvarsministeren, der ved sin adfærd har afsløret sig som verdenskommunismens drabant her i landet, tæt fulgt af en skare forblindede bagmand.

Brydninger kan ikke undgås i denne verden af ufuldkommenhed, som mennesket og forsvarsministeren med følge herhjemme har skabt, men jeg foretrækker den væbnede, uniformerede krig, hvor mand mødes mod mand i krig med blanke våben og med åndelige våben i krig, hvor BEGGE PARTER HAR ORDET, fremfor det illegalt væbnede had, der er rikigens hæslige vrægebillede, og en hysterisk intolerance i fred, som vi oplevede det under og efter 2. Verdenskrig, og som forsvarsministeren nylig lod dukke op påny, dette forfærdelige, der bl.a. sendte min gamle mor på sundssygehospital som følge af den tortur, min far, mine 3 brødre og jeg blev udsat for. Overdevent had er lige så forkasteligt som overdreven forgudelse. Med baggrund i forsvarsministerens optræden og onde gerninger her i landet op mod julen 1954, forstår tankende mennesker sikkert bedre min livsanskuelse, der bygger på ånden i Antikkens vise ord: ci vis pacem, para bellum. I min tidligste ungdom erkendte jeg sandheden i de ord, der blev den dybe årsag til, at jeg valgte officersgerningen, måske netop i de dage, hvor forsvarsministerens partifæller ustraffet kunne tillade sig at spytte på en officer, som det skete en dag overfor mig på Vesterbros Torv i 1926. Jeg blev ikke officer af karlighed til krig, for den hader jeg med større indsigt og viden, end forsvarsministeren ejer, men fordi jeg foretrækker at tage menneskene og forsvarsministeren, som de er, og ikke som jeg kunne ønske mig dem.

Fordi jeg selv har sønner, der måske engang skal være soldater, har jeg betragtet det som min faderlige pligt at være med til efter evne og med al min energi at dygtiggøre dem, der engang skal føre mine sønner, når de måtte skulle optræde i deres faders fodspor mod øst, skulder ved skulder med brave tyske soldater, som mine kammerater og jeg gjorde det under 2. Verdenskrig. Det er i denne forbindelse ganske underordnet, hvilke politiske anskuelser, jeg måtte nære, og som i hvert fald unddrager sig forsvarsministerens kendskab og viden, men jeg kan forsikre ham om, at demokrat, som han har demonstreret det overfor anderledes tankende, er hverken jeg eller noget andet udenfor Christiansborg stående tankende menneske.

Erik Lørum.

Efterskrift.

Mellem jul og nytår har jeg fået tilsendt et nummer af "Slesvigeren" for 3.12.54, og heraf kan enhver jo slutte sig til bevæggrundene for forsvarsministerens ejendommelige adfærd, og så længe de i dette blad indeholdte graverende angreb på det danske socialdemokrati står uimodsagte, ja, at man ikke er skredet til øjeblikkeligt sagsanlæg herimod, er der intet andet at stille op end afvente det, som Henrik Ibsen bl.a. skrev i sit digt i anledning af mordet på Abraham Lincoln:

Lad ormen kun hule. Før skallen er tom,
før brister ej væg og tag.
Og lad kun "systemet" få vrænget sig om,
dets før kommer hævnens og holder dom
på tidsløgnens yderste dag.